

पाय जमिनीवर असलेल्या
नाळ विद्यार्थ्यांशी जुळलेल्या
खच्याखुच्या स्कॉलरच्या
अभ्यासू लेखणीतून साकारलेला
साध्या-सोप्या भाषेतील
यशोसिद्ध विद्यार्थीप्रिय संदर्भ...

विनायक घायाल

(एम्एस्सी – आरॉग्निक केमिस्ट्री, सेट)

बीएस्सी : (श्री योगेश्वरी महाविद्यालय, अंबाजोगाई)

- विद्यापीठ गुणवत्ता यादीत सर्वचतुर्थ
- नॅशनल मेरीट स्कॉलरशीप (पदव्युत्तर).
- तिन्ही वर्षी विद्यापीठ वार्षिक परीक्षेत सर्वप्रथम व तिन्ही वर्षी कै. जोधाप्रसाद मोदी पारितोषिके व भौतिकशास्त्र गटातून सर्वप्रथम क्रमांक प्राप्त केल्याबद्दल विद्यार्थी संसद पारितोषिके.

एम्एस्सी : (Department of Chemistry; डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभजीनगर)

- विद्यापीठ गुणवत्ता यादीत सर्वप्रथम.
- नानासाहेब तावडे प्रथम सुवर्णपदक.
- दयानंद बांदोडकर सुवर्णपदक.
- डॉ. डी. एस. देशपांडे पारितोषिक.
- प्रा. डी. डी. खानोलकर पुरस्कार.
- विश्वास पत्की स्मृती पुरस्कार.
- डॉ. के. ए. ठक्कर पारितोषिक

सेट परीक्षा : उत्तीर्ण...

लेखन :

- के'सागर प्रकाशनातर्फे 43 (+) पुस्तके प्रकाशित.
सर्व पुस्तके विद्यार्थीप्रिय व बेस्ट सेलर....
त्यांच्या एकत्रित आवृत्त्यांची संख्या 300 हून अधिक
(1) TCS-PYQ घटकनिहाय विश्लेषणे व स्पष्टीकरणे
(2) स्मॉलेस्ट जनरल नॉलेज (47 आवृत्त्या)
(3) पोलीस कॉन्स्टेबल 40 प्रश्नपत्रिका (36 आवृत्त्या)
(4) समग्र चालू घडामोडी (27 आवृत्त्या)
(5) C-SAT पेपर दुसरा समग्र मार्गदर्शक (7 आवृत्त्या)
(6) तलाठी 36 प्रश्नपत्रिका (3 आवृत्त्या)
आणि इतर....

आगामी नवी आकर्षणे :

- TCS-IBPS स्टाफ नर्स 34 प्रश्नपत्रिका (DMER-2023 प्रश्नपत्रिकांसह)
- TCS-IBPS ग्रामसेवक 21 प्रश्नपत्रिका : MCQ + PYQ
- TCS-IBPS कृषिसेवक-2023 Exam Oriented तयारी
- TCS-IBPS स्पेशल MIDC 15 अपेक्षित प्रश्नसंच
- TCS-IBPS आरोग्य सेवक व आरोग्य सेविका 11 अपेक्षित प्रश्नपत्रिका
- TAIT Question Bank (IBPS पॅर्टन) 2023

५६. विठ्ठलराव विखे-पाटील यांचे नाव मुख्यत्वे या क्षेत्राशी निगडित आहे.

- (अ) शिक्षण (ब) सहकार
(क) उद्योग (ड) साहित्य

५७. यांच्या पुरोगामी व बुद्धिनिष्ठ विचारांचे महत्त्व नाकाराता येत नसले तरी कृतिशील समाजसुधारकांच्या प्रभावळीत त्यांच्या नावाचा समावेश करता येत नाही.

- (अ) डॉ. रा. गो. भांडारकर
(ब) राजर्षी शाहू महाराज
(क) गोपाळ हरी देशमुख
(ड) मुरलीधर देवीदास आमटे

५८. देशात २९ जानेवारी, १९५३ रोजी मागासवर्गीयांसाठी पहिला आयोग नेमण्यात आला. खालीलपैकी कोणाच्या अध्यक्षतेखाली ?

- (अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(ब) दादासाहेब गायकवाड
(क) काकासाहेब कालेलकर
(ड) पंजाबराव देशमुख

५९. ‘सार्वजनिक सत्यार्थ’ या पुस्तकात सत्य वर्तन करणाऱ्यां- विषयी जोतीबा फुल्यांनी जे नियम सांगितले आहेत ते यांच्या मानवी हक्कांसंबंधींच्या विचारावर आधारलेले आहेत.

- (अ) हर्बर्ट स्पेन्सर (ब) थॉमस पेन
(क) विल्यम विल्सन (ड) विल्यम जोन्स

६०. जोतीबा फुले यांचा ‘पवाडा : छत्रपती शिवाजीराजे भोसले यांचा’ मुख्यत्वे यांच्या ग्रंथाधारे लिहिला होता.

- (अ) न्या. म. गो. रानडे
(ब) ग्रॅंट डफ
(क) विल्यम जोन्स
(ड) आत्माराम पांडुरंग

६१. यांनी इ. स. १८५२ मध्ये ख्रिस्ती मिशनाऱ्यांच्या मतांचे खंडण करण्यासाठी ‘विचारलहरी’ नावाचे पाक्षिक सुरु केले होते.

- (अ) विष्णुबुवा ब्रह्मचारी
(ब) विष्णुशास्त्री पंडित
(क) कृष्णशास्त्री चिपळूणकर
(ड) बाळशास्त्री जांभेकर

५६. (ब) ५७. (क) ५८. (क) ५९. (ब)

६०. (ब) ६१. (क)

विभागीय फौजदार पूर्व परीक्षा सामान्य अध्ययन
संपूर्ण मार्गदर्शक (के'सागर) या पुस्तकातून उद्धृत...

विद्यार्थीप्रिय
बेस्ट सेलर संदर्भ...

2024

डिपार्टमेंटल PSI पूर्व परीक्षा फ्लॅनर +

19 प्रश्नपत्रिका
(पूर्वीच्या 18 + 1 नमुना प्रश्नपत्रिका)

मराठी, इंग्रजी व
सामान्य अध्ययन

विनायक घायाळ
एम्एस्सी-सेट
विद्यापीठात सर्वप्रथम. (गोल्डमेडलिस्ट)

वैशिष्ट्ये

सन 1998 ते 2021 पर्यंतच्या सर्व संस्करित
प्रश्नपत्रिका उत्तरांसहित

आवश्यक तेथे स्पष्टीकरणांचा समावेश

चालू घडामोडींचे अद्यावत संदर्भ व माहिती

सामान्य अध्ययनासंबंधीच्या प्रश्नांत अद्यावत
माहितीसह उपयुक्त बदल

मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययनाच्या
अभ्यासाला दिशा देणारा संदर्भ

Published By
Sau. Shobhadevi Kshirsagar
K'Sagar Publications

'Suvarna Shilpa', 444/1 Shaniwar Peth,
Adjacent to Rajmachikar Flour Mill,
Near Dakshinabhimukhi Maruti Temple,
Pune - 411 030.

☎ : 24450125, 24455435 WhatsApp : 9823118810

Email : customer@ksagar.com
sales@ksagar.com
website : www.ksagar.com

© K'Sagar Publications, Pune
Second Edition : 2024

The name K'Sagar is registered
under the trade marks Act, 1999

Printed at

A. R. Printers
Mangalwar Peth, Pune.

Typesetting

K'Sagar Publications, Pune

Cover Design

K'Sagar Publications, Pune

Price : 395/-

Our Firms

K'Sagar Book Centre

Appa Balwant Chowk, Pune - 411 030.

📞 (020) 24453065

WhatsApp : 9823121395 WhatsApp : 9545567862 / 63

K'Sagar's House of Books

Satya-ganesh Sankul, (Saraswati Nivas) 122,
Budhwar Peth, Jogeshwari Mandir Lane, Pune - 411 002.

📞 (020) 24465650 WhatsApp : 9923810566

K'Sagar's House of Books

39/1, Durga Chambers, Jogeshwari Mandir Lane,
Pune - 411 002 📞 (020) 24483166

WhatsApp : 9923906500, 8087722277

Due care has been taken to ensure that the information provided in this book is correct. However, the authors and the publishers bear no responsibility for any damage resulting from any inadvertent omission or inaccuracy in the book.

K'सागरीय...

मित्रांनो,

ज्या जाहिरातीची आपण सर्व आतुरतेने प्रतीक्षा करीत होतो, ती डिपार्टमेंटल PSI पदासाठीची जाहिरात आता प्रकाशित झाली असून पूर्व परीक्षेसाठी काही महिन्यांचा अवधी मिळाला आहे.

प्रथमत: आपण काळजीपूर्वक जाहिरात वाचून त्यातील तरतुदीनुसार परीक्षेचा अर्ज सादर करणे महत्वाचे आहे.

त्यानंतर अभ्यासक्रमाची रूपरेषा अवगत करून दैनंदिन अभ्यासाचे नियोजन करून योग्य दिशेने तयारी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी पूर्वी झालेल्या प्रश्नपत्रिका अभ्यासणे क्रमप्राप्त आहे. त्याअनुषंगाने विद्यार्थीप्रिय लेखक तथा यशदायी लेखणीचा वरदहस्त लाभलेल्या विनायक घायाळ सरांच्या प्रयत्नातून साकारलेला

'डिपार्टमेंटल PSI पूर्व परीक्षा प्लॅनर + पूर्वीच्या 18 + 1 नमुना प्रश्नपत्रिका'

हा संदर्भ अगदी योग्य वेळेवर आपल्या हाती सोपविण्यात मनाला वाटणाऱ्या निरतिशय आनंदामध्ये कृतकृत्यतेचे सार्थ समाधानही अंतर्भूत आहे.

अतिशय महत्वाची बाब म्हणजे, या पुस्तकात डिपार्टमेंटल PSI च्या पूर्वीच्या प्रश्नपत्रिका As it is न देता लेखकाने प्रत्येक प्रश्नावर गरजेनुसूप योग्य ते संस्कार केले आहेत. यामध्ये—

कालबाह्य प्रश्नांऐवजी त्याच धर्तीवरील नवे प्रश्न, प्रश्नात अद्यावत बदल, प्रश्नांची कालसुसंगत उत्तरे, चालू घडामोर्डींचे ताजे संदर्भ तसेच आवश्यक तेथे स्पष्टीकरणे व विश्लेषणे यांमुळे पुस्तकाची उपयुक्तता अधिकच वाढली आहे, हे निश्चित!

या संदर्भाचे सर्वांत महत्वाचे आणि तितकेच आगळेवेगळे वैशिष्ट्य म्हणजे सुरुवातीस देण्यात आलेले पूर्व परीक्षा प्लॅनर....

यामध्ये पूर्व व मुख्य परीक्षेचा अभ्यासक्रम आणि त्याचे सविस्तर विश्लेषण तर दिलेले आहेच; त्याच वेळी आपल्या तयारीस योग्य दिशा मिळावी, प्रश्नांचे स्वरूप कळावे यासाठी वेगवेगळ्या अभ्यासघटकांवर विचारविमर्श करताना नमुना प्रश्न-उत्तरेदेखील दिलेली आहेत. त्यामुळे एखाद्या विषयाचा अभ्यास करताना तो नेमका कशा प्रकारे करावा, वेळेचे नियोजन कसे करावे आदी अभ्यासपूरक बाबी आपल्या लक्षात येणे शक्य होईल, असा विश्वास आहे. त्याच दृष्टिकोनातून वर्षाचा विचार न करता प्रश्नांचा विचार करून प्रश्नपत्रिकांचा क्रम लावला आहे.

या संदर्भबोरबरच अस्मादिकांनी लिहिलेला विभागीय फौजदार पूर्वपरीक्षा हा सामान्य अध्ययनाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारलेला संदर्भ आपण अभ्यासल्यास यशाच्या समीप जाण्यास आपणास मदतच होणार आहे.

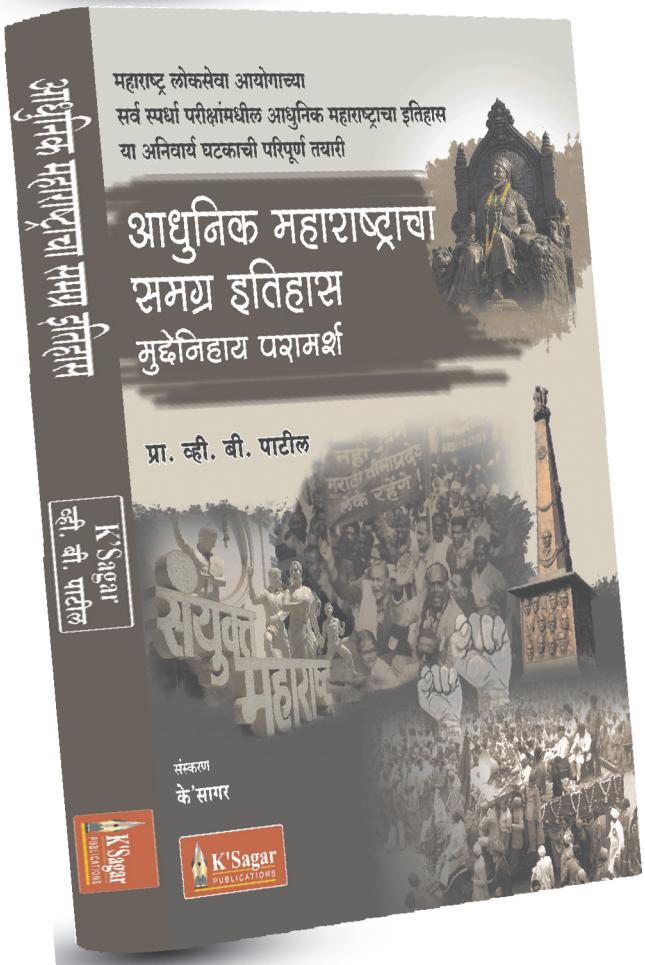
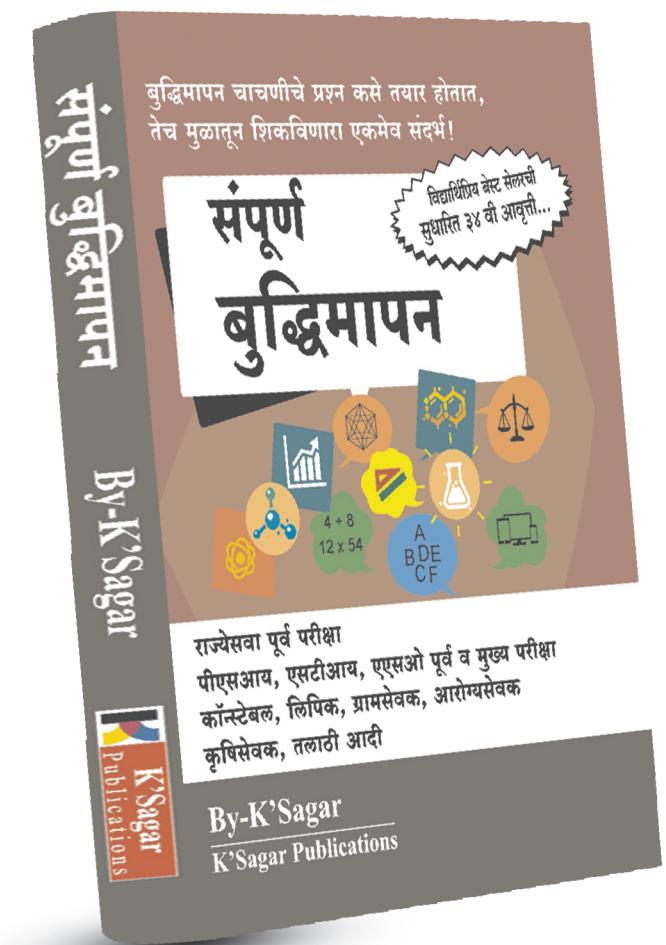
आगामी परीक्षेसाठी आपणास खूप खूप शुभेच्छा...!!

आपला,
व्ही. एस. क्षीरसागर
(K'Sagar)

• अ • नु • क्र • म • ण • का •

●	डिपार्टमेंटल PSI प्लॅनर	7	10.	डिपार्टमेंटल PSI (मुख्य) परीक्षा-2008 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 10	161
1.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2021 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 1	27	11.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा - 7 ऑगस्ट, 2011 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 11	176
2.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2017 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 2	40	12.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2010 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 12	190
3.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2016 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 3	50	13.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-5 एप्रिल, 2009 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 13	204
4.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2013 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 4	69	14.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-16 नोव्हेंबर, 2008 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 14	218
5.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2011 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 5	88	15.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-11 मे, 2008 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 15	233
6.	डिपार्टमेंटल PSI (मुख्य) परीक्षा-2011 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 6	102	16.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-20 जुलै, 2008 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 16	247
7.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-2009 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 7	118	17.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-29 जून, 2003 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 17	261
8.	डिपार्टमेंटल PSI (मुख्य) परीक्षा-2009 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 8	132	18.	डिपार्टमेंटल PSI (पूर्व) परीक्षा-12 सप्टेंबर, 1998 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 18	277
9.	डिपार्टमेंटल PSI (मुख्य) परीक्षा-2010 मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन : प्रश्नपत्रिका 9	146			

६८. 'हॉक' ही प्रशिक्षणासाठी अत्यंत उपयुक्त असलेली अत्याधुनिक जेट विमाने कोणत्या देशाकडून भारत खरेदी करीत आहे ? **ब्रिटन**
६९. राजघाटावरील महात्मार्जीच्या समाधिस्थळाला भेट देणारे पहिले पाकिस्तानी अध्यक्ष

जनरल परवेझ मुशर्रफ

७०. 'मैत्री' ही बस-सेवा या दोन देशांमध्ये सुरु झाली आहे.

भारत-बांगलादेश

७१. भारताची बरोबरची सरहद प्रवेशासाठी खुली आहे.

नेपाल

७२. या शेजारील देशात भारताने 'इंदिरा गांधी मेमोरियल हॉस्पिटल' उभारले आहे. **मालदीव**

७३. यांच्या नेतृत्वाखाली १९८३ मध्ये दिल्ली येथे अलिप्त राष्ट्रांची शिखर परिषद भरली होती.

इंदिरा गांधी

७४. मालदीव येथे अब्दुल मामून गयूम यांच्या सरकारविरुद्ध उठाव झाला असता भारताने मालदीवला सैन्य पाठवून या बंडाळीचा बीमोड केला. ही घटना कोणत्या भारतीय पंतप्रधानाच्या कारकिर्दीत घडली ? **राजीव गांधी**

७५. चीनबरोबर सीमाप्रश्नी करावयाच्या बोलण्यांसाठी पंतप्रधानांचे विशेष सल्लागार म्हणून कोणाची नेमणूक केली गेली आहे ? **एम. के. नारायणन**

७६. 'समझोता एक्स्प्रेस' ही रेल्वे भारतातील 'अटारी' ते पाकिस्तानातील '....' या दरम्यान धावते. **लाहोर**

७७. जून, २००३ मध्ये भारत आणि चीन दरम्यान झालेल्या करारानुसार या दोन देशांतील व्यापारास उत्तेजन देण्याच्या दृष्टिकोनातून ही खिंड वाहतुकीसाठी खुली करण्यात आली आहे. **नाथु-ला**

७८. या राज्याच्या सीमा नेपाल, भूतान व बांगलादेश या तीन देशांना जाऊन मिळालेल्या आहेत.

पश्चिम बंगाल

७९. नेपाल, भूतान व चीन या तीन देशांच्या सीमा भारतातील राज्यास भिडल्या आहेत. **सिक्कीम**

८०. भारतातील या राज्याच्या सीमा भूतान, चीन व म्यानमारशी संलग्न आहेत. **अरुणाचल प्रदेश**

८१. आसाम राज्याची सीमा या दोन देशांना भिडली आहे. **भूतान व बांगलादेश**

८२. या राज्याच्या सीमा म्यानमार व बांगलादेश या दोन देशांना संलग्न आहेत. **मिझोराम**

८३. भारत-पाकिस्तानमधील ३० जून, १९६५ ची युद्धबंदी रेषा **२४ पॅरलल लाइन**

**विभागीय फौजदार पूर्व परीक्षा सामान्य अध्ययन
संपूर्ण मार्गदर्शक (के'सागर) या पुस्तकातून उद्धृत...**